

REZOLUȚIA (UE, Euratom) 2017/1745 A PARLAMENTULUI EUROPEAN**din 27 aprilie 2017****conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (Fusion for Energy) aferent exercițiului financiar 2015**

PARLAMENTUL EUROPEAN,

- având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune aferent exercițiului financiar 2015,
 - având în vedere articolul 94 și anexa IV la Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A8-0108/2017),
- A. întrucât întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (Fusion for Energy) (denumită în continuare „întreprinderea comună”) a fost înființată în martie 2007 pentru o perioadă de 35 de ani prin Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului;
- B. întrucât membrii întreprinderii comune sunt Euratom, reprezentat de Comisie, statele membre ale Euratom și țări terțe care au încheiat cu Euratom acorduri de cooperare în domeniul fuziunii nucleare controlate;
- C. întrucât obiectivele întreprinderii comune sunt să furnizeze contribuția Uniunii la proiectul internațional de energie de fuziune ITER, să pună în aplicare Acordul privind abordarea extinsă dintre Euratom și Japonia, și să pregătească construirea unui reactor de fuziune demonstrativ (DEMO);
- D. întrucât întreprinderea comună a început să funcționeze autonom în martie 2008,

Aspecte generale

1. observă că, potrivit raportului Curții de Conturi („Curtea”) privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru exercițiul financiar 2015 („raportul Curții”), conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2015, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei;
2. ia act de faptul că în raportul Curții se afirmă că operațiunile subiacente conturilor anuale ale întreprinderii comune pentru exercițiul financiar 2015 sunt, sub toate aspectele semnificative, conforme cu legile și reglementările în vigoare;
3. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că raportul Curții subliniază încă o dată că complexitatea activităților ITER prezintă un risc semnificativ de a crește contribuția întreprinderii comune la faza de construcție a proiectului ITER, însă recunoaște, în același timp, că s-au înregistrat progrese semnificative într-o serie de domenii care afectează întreaga structură de gestionare a proiectului;
4. subliniază că întreprinderea comună este responsabilă de gestionarea contribuției Uniunii la proiectul ITER și că plafonul bugetar de 6 600 000 000 EUR trebuie să fie menținut până în 2020; subliniază, în plus, că principala provocare pentru proiectul ITER este să se asigure menținerea unui calendar și a unei planificări bugetare realiste și faptul că orice eventuală abatere sau problemă este depistată într-o fază cât mai timpurie; ia act de faptul că raportul Curții remarcă din nou în „paragraful de evidențiere a anumitor aspecte” că plafonul bugetar de 6 600 000 000 EUR, o sumă dublă față de costurile inițiale prevăzute în buget pentru faza de construcție în 2010, nu a inclus costurile neprevăzute; constată, prin urmare, unele progrese în ceea ce privește evaluarea actualizată a contribuției întreprinderii comune în 2015, care este o cifră mai cuprinzătoare; este conștient de faptul că schimbările recente care continuă să fie introduse în această privință sunt esențiale pentru viitorul succes al proiectului;
5. își exprimă profunda îngrijorare legată de faptul că raportul Curții menționează că, în 2015, întreprinderea comună a lansat un exercițiu major de calculare a costurilor estimate, la finalizare, a contribuției întreprinderii comune la faza de construcție a proiectului ITER, ceea ce a condus la o creștere a costurilor estimate de aproximativ 2 375 000 000 EUR, adică o creștere de 35 % față de cifra aprobată de Consiliu în 2010; ia act de faptul că această sumă este mai mare decât creșterea raportată de întreprinderea comună în noiembrie 2014, însă recunoaște că acest lucru se datorează sferei mai extinse a noului calcul, vizând să acopere întreaga fază de construcție, nu doar deviațiile costului estimat pentru contractele atribuite; salută eforturile depuse de întreprinderea comună pentru a furniza estimări mai globale și mai realiste ale costurilor;

6. subliniază că raportul Curții face referire la adoptarea de către Consiliul de administrație al întreprinderii comune a unui plan de acțiune pe 2015, în conformitate cu planul de acțiune al ITER, pentru a face față provocărilor legate de complexitatea proiectului ITER; ia act de faptul că, în cadrul reuniunii sale din iunie 2016, Consiliul Organizației ITER („Consiliul ITER”) a adoptat în cele din urmă *ad referendum* noul calendar și resursele pentru proiectul ITER (un nou „scenariu de referință” însoțit de o abordare etapizată pentru a ajunge la Prima plasmă), care au fost considerate realiste și au inclus stabilirea unor etape-cheie pentru 2016-2017 și stabilirea anului 2025 ca termen-țintă pentru a obține Prima plasmă; constată, de asemenea, că Consiliul ITER din noiembrie 2016 a aprobat *ad referendum* calendarul global al proiectului până la Prima plasmă în 2025, respectiv până la operația deuteriu-tritiu în 2035; remarcă însă că noul scenariu de referință trebuie încă să fie adoptat de Consiliul Uniunii Europene;
7. insistă ca Comisia să prezinte, înainte de luna iulie 2017, o comunicare privind proiectul ITER, acest lucru fiind esențial pentru a asigura transparența întregului proiect și pentru a stabili calea de urmat;
8. atrage atenția asupra faptului că noul director al întreprinderii comune a fost numit în ianuarie 2016 și a introdus deja numeroase modificări esențiale necesare; ia act de faptul că directorul a propus 21 de acțiuni noi, în plus față de planul de acțiune pe 2015; ia act de nivelul ridicat de ambiție al noilor acțiuni, care merg dincolo de îmbunătățirea bugetului și a calendarului, vizând progrese extinse și cuprinzătoare într-o serie de domenii care afectează performanța proiectului ITER, inclusiv gestionarea și comunicarea, profesionalizarea proceselor, precum și formarea și dezvoltarea profesională a personalului;
9. constată că în procesul de acordare a descărcării de gestiune pentru exercițiul 2014, care a fost amânat, autoritatea care acordă descărcarea de gestiune a solicitat directorului întreprinderii comune să prezinte un raport detaliat privind progresele realizate pentru toate acțiunile-cheie care ar confirma faptul că proiectul se îndreaptă în direcția bună și că toate aceste acțiuni sunt în curs de a fi puse în aplicare; recunoaște faptul că acest raport a fost prezentat autorității care acordă descărcarea de gestiune în ianuarie 2017;

Gestiunea bugetară și financiară

10. ia act de faptul că bugetul final pentru exercițiul financiar 2015 disponibil pentru execuție a cuprins credite de angajament în valoare de 467 901 000 EUR și credite de plată în valoare de 586 080 000 EUR; observă faptul că ratele de utilizare a creditelor de angajament și a celor de plată au fost de 100 %, respectiv de 99 %; constată totuși că rata de execuție a creditelor de angajament și a creditelor de plată înscrise în bugetul inițial pentru exercițiul 2015 a fost de 49 %, respectiv 82 %;
11. remarcă faptul că din suma de 467 900 000 EUR care era disponibilă pentru credite de angajament, 52 % s-au executat prin angajamente directe individuale, iar restul de 48 %, prin angajamente globale; subliniază că performanța mai scăzută decât cea prevăzută inițial în privința angajamentelor individuale a fost cauzată în principal de o reducere a cuantumului contribuției în numerar solicitate de Organizația ITER, o reducere a cuantumului contribuției în numerar cerute de către Japonia și amânările contractelor în domenii cum ar fi manipularea la distanță, diagnosticul și ingineria plasmei;
12. ia act de faptul că execuția bugetului a fost echilibrată în raport cu angajamentele globale, în conformitate cu ultima modificare a programului de lucru pe 2015 pentru achizițiile aflate în curs de desfășurare, care urmează să fie finalizate în 2016 și au ca domenii principale clădirile (pentru modificări sau opțiuni în ceea ce privește principalele contracte imobiliare) și o incintă vidată (pentru finalizarea achiziției incintei principale);
13. observă că execuția integrală a bugetului pentru 2015 a redus foarte mult nivelul creditelor anulate pentru 2015, acestea reprezentând mai puțin de 0,1 % din buget; ia act de valoarea totală a creditelor anulate, adică suma de 925 783 EUR, care corespunde sumelor neplătite în 2015 pentru angajamente administrative deschise au fost reportate din 2014;
14. constată că, pentru exercițiul financiar 2015, soldul execuției bugetare a fost de 1 070 000 EUR; ia act de faptul că unele venituri diverse nu au fost înscrise în buget, cum ar fi plata cu întârziere a cotizației de membru a Greciei pe 2014 și dobânzile datorate de Spania pentru plățile întârziate;
15. ia act de faptul că, în cursul exercițiului 2015, întreprinderea comună a prelucrat 4 200 de operațiuni de plată (cu excepția salariilor), demonstrând o ușoară scădere de 3 % comparativ cu 2014; constată, de asemenea, că, dintre acestea, 1 500 de plăți au corespuns reglării facturilor, timpul mediu de plată al acestora scăzând cu aproximativ șapte zile ca urmare a eforturilor depuse în vederea optimizării proceselor financiare aferente; constată cu satisfacție că punerea în aplicare a fluxului de lucru electronic pentru plăți în 2014 a sporit semnificativ eficiența;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și transparența

16. ia act de faptul că consiliul de administrație al întreprinderii comune a adoptat o strategie antifraudă și un plan de acțiune pentru 2015-2017, ceea ce explică contextul în care își desfășoară activitatea întreprinderea comună, aceasta fiind responsabilă de gestionarea unui sume mari din bugetul public și de prevenirea și identificarea mecanismelor de fraudă aferente; ia act de faptul că au fost stabilite obiective specifice, cum ar fi numirea unui ofițer de etică și pentru relațiile cu OLAF, precum și sensibilizarea;
17. observă că în 2015 întreprinderea comună a adoptat o decizie privind normele de denunțare și revizuirea normelor din 2013 privind conflictele de interese aplicabile organelor și comitetelor sale;

Selecția personalului și recrutarea

18. ia act de faptul că întreprinderea comună a adoptat normele de punere în aplicare a Statutului funcționarilor; regretă că anumite norme specifice privind punerea în aplicare a Statutului funcționarilor nu au fost încă adoptate;
19. constată însă că una dintre principalele provocări rămâne redistribuirea personalului întreprinderii comune în domeniile de înaltă prioritate și îl încurajează pe director să își continue eforturile în direcția optimizării resurselor între întreprinderea comună și Organizația ITER;

Controlul intern

20. constată faptul că, potrivit raportului Curții, au fost înregistrate progrese semnificative în multe domenii ale sistemelor de supraveghere și de control, în timp ce calcularea costurilor estimate, la finalizare, aferente etapei de construcție a fost considerată o realizare majoră;
21. ia act de faptul că Consiliul de administrație al întreprinderii comune a adoptat o strategie globală de control și de monitorizare cu obiectivul principal de a oferi o asigurare rezonabilă directorului și părților interesate externe în ceea ce privește performanța sistemelor de control intern ale întreprinderii comune;
22. recunoaște că întreprinderea comună a dezvoltat instrumentul de urmărire a contractelor (un portal pentru a face schimburi de documente cu furnizorii), care este un instrument important pentru monitorizarea obiectivelor de etapă și a modului în care progresează proiectul în general; constată, de asemenea, că întreprinderea comună a început să dezvolte un instrument de urmărire a abaterilor și modificărilor la contracte, care permite gestionarea tuturor modificărilor aduse contractelor; încurajează întreprinderea comună să dezvolte în continuare și să valorifice pe deplin posibilitățile oferite de aceste sisteme;
23. ia act de faptul că, în 2015, structura de audit intern a întreprinderii comune a finalizat două angajamente și a desfășurat trei misiuni de examinare a măsurilor luate în urma unor audituri; se așteaptă ca întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la recomandările și la progresele înregistrate în privința acestor angajamente; constată, de asemenea, că serviciul de audit intern al Comisiei a recunoscut progresele realizate de întreprinderea comună în domeniul achizițiilor publice și a ajuns la concluzia că șapte dintre cele nouă recomandări de audit formulate în 2014 au fost puse în aplicare în mod adecvat;
24. ia act de faptul că întreprinderea comună își îmbunătățește în permanență controlul intern prin concentrarea resurselor în elementele livrabile ale ITER, necesare atingerii reperului Prima plasmă, cu respectarea bugetului limitat până în 2020; ia act de faptul că structura de proprietate și de răspundere a întreprinderii comune a fost în continuare consolidată în octombrie 2016, prin crearea unui nou departament axat pe chestiuni comerciale și financiare; invită întreprinderea comună să prezinte un raport autorității care acordă descărcarea de gestiune cu privire la progresele înregistrate ca urmare a acestor schimbări organizaționale;

Achizițiile pentru activitățile operaționale și granturile

25. observă că, în cursul exercițiului 2015, au fost lansate în total 73 de proceduri de achiziții pentru activitățile operaționale și au fost semnate 79 de contracte de achiziții cu o valoare de aproximativ 326 000 000 EUR; remarcă, de asemenea, că aceste achiziții majore pentru activitățile operaționale au fost atribuite și semnate în domeniul clădirilor și al manipularii la distanță, însă achiziții importante au fost semnate și în legătură cu magneții și fasciculul neutru;
26. ia act de faptul că durata medie a încheierii unui contract pentru achizițiile care depășesc 1 000 000 EUR a scăzut de la 240 la 140 de zile în 2015, în comparație cu 2014, dar ar trebui să se reducă în continuare până la 100 de zile; subliniază că durata medie a încheierii unui contract pentru achizițiile cu valoare mai mică de 1 000 000 EUR și granturi a rămas la nivelul din 2014;

27. ia act de faptul că procedurile de negociere ale întreprinderii comune au reprezentat 45 % din procedurile de achiziții pentru activități operaționale lansate în 2015 (față de 58 % în 2014); este convins că chiar dacă întreprinderea comună și-a redus procentul achizițiilor desfășurate pe baza procedurii de negociere în 2015, ea trebuie să depună în continuare eforturi pentru a spori nivelul de concurență din cadrul procedurilor sale de achiziții pentru activitățile operaționale, ori de câte ori acest lucru este posibil și oportun; recunoaște că, dat fiind gradul foarte limitat de concurență pentru anumite livrări foarte specifice, procedurile de negociere sunt adesea cea mai adecvată metodă de achiziție, în special având în vedere riscul ca o procedură de licitație deschisă să aibă ca rezultat atribuirea contractului unui operator economic fără experiență și, prin urmare, nerealist; invită întreprinderea comună să prezinte un raport privind măsurile luate pentru a spori nivelul de concurență în cadrul procedurilor sale de achiziții pentru activitățile operaționale atunci când acest lucru este posibil;
28. subliniază faptul că în raportul Curții se semnaleză progrese semnificative în ceea ce privește procedurile de achiziții, dar se subliniază totodată mai multe puncte slabe, cum ar fi o valoare mai mare a costurilor estimate, la finalizare, în cazul a două proiecte sau o întârziere în cadrul unei proceduri de achiziții; invită întreprinderea comună să facă progrese în cadrul negocierilor cu Organizația ITER în ceea ce privește o mai bună aliniere a distribuirii creditelor la acordurile de achiziții;

Cadrul juridic

29. remarcă faptul că în raportul Curții se observă că, în decembrie 2015, Consiliul de administrație al întreprinderii comune și-a modificat în cele din urmă regulamentul financiar și normele de punere în aplicare pentru a le alinia la noul cadru financiar al Uniunii și aceste norme au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2016; subliniază că Comisia a formulat un aviz pozitiv cu privire la modificările aduse de întreprinderea comună normelor sale financiare, însă a solicitat acesteia să aibă în vedere elaborarea mai în detaliu a unor dispoziții privind anumite derogări de la noul cadru financiar al Uniunii; ia act de faptul că, potrivit răspunsului întreprinderii comune, aceasta intenționează să introducă astfel de dispoziții în normele sale de punere în aplicare, înainte de sfârșitul lui 2016; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la progresele înregistrate în acest sens;
30. ia act de faptul că întreprinderea comună și-a revizuit procedurile și procesele de lucru care au fost afectate de noul său regulament financiar și noile norme de punere în aplicare, precum și de noile sale norme de achiziții și de acordare a granturilor; constată cu satisfacție, din răspunsul întreprinderii comune, că noile cerințe au fost transpuse în procedurile sale de lucru (politici, procese, proceduri etc.);

Drepturile de proprietate intelectuală și politica industrială

31. ia act de faptul că întreprinderea comună a adoptat documentul unic de proprietate intelectuală în 2016; constată, de asemenea, că întreprinderea comună a oficializat utilizarea acestui document prin includerea sa ca etapă explicită în toate noile procese pentru procedurile de achiziții;

Acordul de găzduire

32. constată cu satisfacție că, în mai 2016, în urma aprobării din partea Consiliului de administrație, directorul întreprinderii comune a semnat un nou contract de închiriere pe termen lung cu Regatul Spaniei pentru birourile sale, inclusiv pentru extinderea spațiilor de birouri actuale cu 1 000 m²; ia act, de asemenea, de faptul că Consiliul de administrație a aprobat planurile de reamenajare a spațiilor de birouri ale întreprinderii comune.